

Turvallisuus verkkokerroksella

- **IPsec**
  - **Authentication Header (AH) -protokolla**
  - **Encapsulation Security Payload (ESP) -protokolla**
  - ennen käyttöä on luotava kommunikoivien koneiden välille **turvasopimus SA** (Security Agreement)
    - looginen yksisuuntainen yhteys verkkokerroksella
      - käytetty protokolla (AH tai ESP)
      - lähettäjän IP-osoite
      - 32-bitinen yhteystunnus SPI (Security Parameter Index)
        - kaikissa saman SA:n Ipsec-datagrammeissa sama SPI-arvo
    - ISKMP (Internet Security Association and Key Management Protocol)
      - muodostaa ja purkaa SA-yhteyksiä
      - IKE (Internet Key Exchange) -algoritmi avainten hallintaan

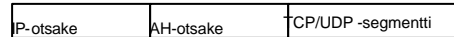
2/601

AH-otsake

- **Varmistaa datagrammin eheyden ja lähettäjän identiteetin**

– “juuri tämä lähettäjä on lähettänyt juuri tämän paketin”

- kukaan ei väärentänyt lähettäjä
- kukaan ei ole millään tavoin muuttanut pakettia

^ |

Protokollakenttä (= 51) ilmoittaa, että mukana on AH-otsake eli käytössä AH-protokolla

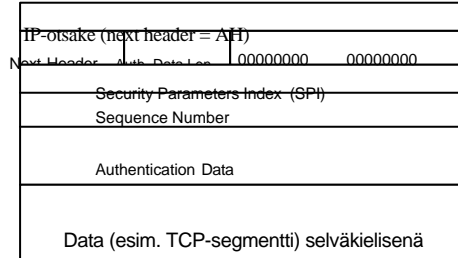
2/601

AH-otsake

- **Next header**
  - onko data TCP-, UDP-, ... Segmentti
- **SPI eli yhteystunnus**
  - yhdessä lähettäjän IP-osoitteen ja käytetyn protokollan kanssa identifioi yhteyden turvasopimuksen SA
- **Sequence number**
  - järjestysnumero 32 bitillä, yhteyden alussa 0
- **Authentication Data**
  - sanoman digitaalinen allekirjoitus => lähettäjän identiteetin ja sanoman yhteyden varmistus
    - esim. DES, MD5 tai SHA

2/601

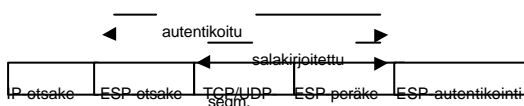
AH-otsake

2/601

ESP-otsake

- **Sanoman salaus ja lähettäjän autentikointi**

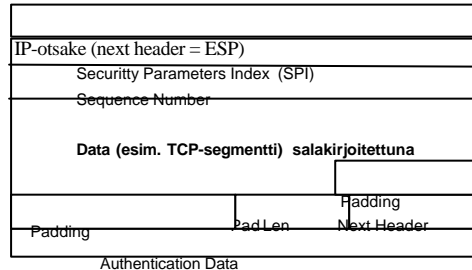

Protokollakenttä (=50): datagrammissa ESP-otsake ja -peräke

Salakirjoituksessa DES-CBC (Cipher Block Chaining)

2/601

ESP-otsake

2/601

IPv6: osoiteavaruus

- **jaettu osiin**
  - osa IPv4-osoitteille
- **palveluntuottajapohjainen osa**
  - Internet-palvelujen tuottajille oma osuus osoitteista
  - noin 16 miljoonaa tuottajaa
- **maantieteellinen osa**
  - vastaa nykyistä Internetiä

2/601

• Monilähetysoitteet (multicast)

- lippukentän bitti: pysyvä vai tilapäinen ryhmä
- scope-kenttä rajoittaa monilähetyksen
  - linkkiin
  - solmuun
  - yritykseen
  - planeettaan
- **anycast**
  - osoitteena ryhmä,
  - riittää lähettää jollekin ryhmän jäsenelle

Osoitteen esitysmuoto

- **kahdeksan neljän heksaluvun ryhmää:**
  - 8000:0000:0000:0000:0123:4567:89AB:CDEF
    - ryhmän alku nollat voi jättää pois
    - 16 nollan ryhmät voi korvata kaksoispisteellä
  - => 8000::123:4567:89AB:CDEF
- **IPv4-osoitteet => ::193.31.20.46**

2/601

• osoitteita on PALJON!

- **$2^{128} \Rightarrow \sim 3 \cdot 10^{38}$**
- **tasaisesti jaettuna noin $7 \cdot 10^{23}$ IP-osoitetta jokaista maapallon pinnan neliometriä kohden**
  - > Avogadron luku = $6.022 \cdot 10^{23}$
= value of the number of atoms, molecules, etc. in a gram mole of any chemical substance.
- **vaikka jako olisi epätasaisempi, ainakin yli 1000 IP-osoitetta neliometriä kohden**

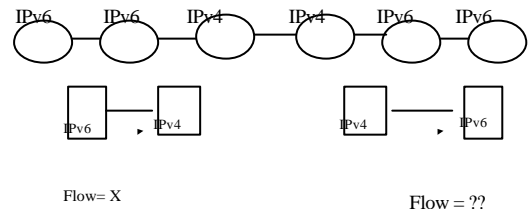
2/601

Siirtyminen IPv4 => IPv6

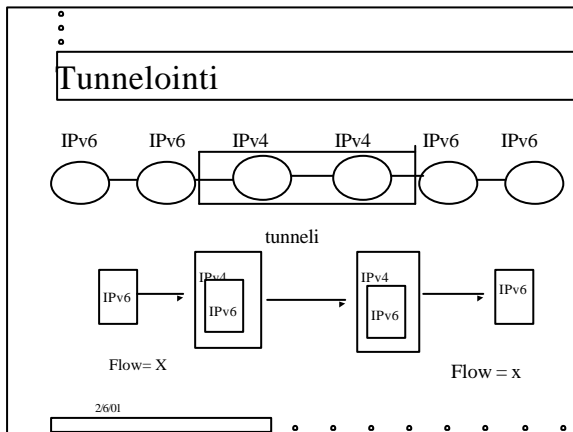
- **Kestää pitkään**
  - edellinen suuri muutos NCP-> TCP 20 vuotta sitten ja silloin Internet oli paljon pienempi!
  - Nyt satoja miljoonia koneita ja miljoonia verkon ylläpitäjiä
- **Ratkaisuja**
  - kaksoispino (Dual stack)
    - IPv6-solmut toteuttavat myös IPv4:n toiminnot
  - tunnelointi (tunneling)
    - IPv6-saarekkeet kommunikoivat IPv4-verkkojen läpi kuin minkä tahansa muun verkon läpi
    - lähettävät IPv6-sanomat 'kapseloituina' IPv4-sanomien sisällä

2/601

Kaksoispino

2/601

Onko IPv6 edes tarpeen?

- **Asiakkaat eivät kysele!**
- **Valmistajat eivät ole kiinnostuneita!**
- **Euroopassa ja Japanissa laajempi kiinnostus**
- **6Bone**

2/601

3. Internet-protokollia

- **ICMP (Internet Control Message Protocol)**
- **ARP (Address Resolution Protocol)**
- **RARP (Reverse Address Resolution Protocol)**
- **OSPF (Open Shortest Path First)**
- **BGP (Border Gateway Protocol)**
- **IGMP (Internet Group Management Protocol)**
- **Mobile IP**
- **CIDR (Classless InterDomain Routing)**
- **IPv6**

2/601

ICMP (Internet Control Message Protocol)

- **Verkkoinformaation välittämiseen isäntäkoneiden ja reitittimien välillä**
  - reitittimet ilmoittavat verkon ongelmista toisilleen
  - reitittimet ilmoittavat lähetyksen kohtalosta isäntäkoneille
    - "Destination network unreachable"
  - testauspakettien lähettäminen

2/601

- **ICMP-sanomat kapseloidaan IP-paketteihin**
  - TCP- ja UDP-segmenttien tavoin
  - IP-paketin protokollakentässä 'ICMP'
  - => paketti annetaan ICMP:n käsiteltäväksi
- **ICMP-sanomassa**
  - tyyppi + koodi kertovat sanoman
  - 8 tavua sanoman aiheuttaneesta IP-paketista
    - jotta lähettäjä tietää, mikä paketti aiheutti sanoman

2/601

ICMP-sanomia

- **Destination unreachable**
- **Time-To-Live exceeded**
- **Parameter problem**
- **Source quench**
- **Redirect**
- **Echo request, Echo reply**
- **Timestamp request, Timestamp reply**

2/601

Summary of Message Types

- 0 Echo Reply
- 3 Destination Unreachable
- 4 Source Quench
- 5 Redirect
- 8 Echo
- 11 Time Exceeded
- 12 Parameter Problem
- 13 Timestamp
- 14 Timestamp Reply
- 15 Information Request
- 16 Information Reply

2/601

Type 3: Destination unreachable

Code

- 0 = net unreachable;
- 1 = host unreachable;
- 2 = protocol unreachable;
- 3 = port unreachable;
- 4 = fragmentation needed and DF set;
- 5 = source route failed.
- 6 = network unknown
- 7 = host unknown

2/601

Type 11: Time-To-Live exceeded

Sanoma hävitettiin, koska sen elinaika ehti kulua umpeen

Code

- 0 = time to live exceeded in transit;
- 1 = fragment reassembly time exceeded.

2/601

Type 12: Parameter problem

Virhe IP-otsakkeessa

- ? Sanomassa osoitin, joka kertoo virheellisen
- ? kohdan
- ? ilmoittaa virheellisen tavun
- ? esim. osoittimen arvo 1 kertoo, että vika on TOS-kentässä
- ? Sanoma lähetetään vain, jos IP-sanoma joudutaan virheen takia hävittämään

2/601

Type 4: Source quench

Tällä voidaan ilmoittaa lähettäjälle, että sen tulee vähentää lähettämistään

- ? reititin joutuu hävittämään paketteja puskuristaan
- ? vastaanottaja ei ehdi käsitellä paketteja sitä vauhtia kun niitä tulee

HUOM! Käyttöä ei suositella

- TCP-ruuhkanvalvonta
- TCP-vuonvalvonta

2/601

Type 5: Redirect

Reititin voi pyytää isäntäkonetta lähettämään sanoman toiselle reitittimelle

Code:

- 0 = Redirect datagrams for the Network.
- 1 = Redirect datagrams for the Host.
- 2 = Redirect datagrams for the Type of Service and Network.
- 3 = Redirect datagrams for the Type of Service and Host

2/601

Echo-sanomat

Type 0: echo reply
Type 8: echo request

Echo-pyynnön sanoma tulee palauttaa echo-vastauksessa

- ping-ohjelma lähettää echo-pyynnön koneelle ja pyynnön vastaanottanut kone palauttaa sen

2601

Timestamp-sanomat

type 13: timestamp message
type 14: timestamp reply message

lähettäjä leimaa lähettäessään ja vastaanottaja saadessaan ja uudelleenlähettäessään

- The timestamp is 32 bits of milliseconds since midnight UT.

2601

Traceroute-ohjelma

? **Lähettää kohdekoneelle ICMP-sanomia, joissa TTL on 1, 2, 3,... sekuntia**

- reititin, jolla jonkin sanoman TTL loppuu, lähettää tästä ilmoituksen, jossa on reitittimen osoite ja aikaleima

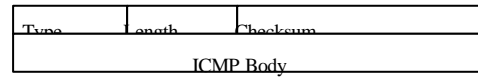
? **Lähettäjä saa näin selville kiertoaajan ja reitittimen eli kuljetun reitin lähettäjältä kohdekoneelle**

2601

ICMPv6

• **IPv6:n myötä**

- virtaviivaistus
  - 'turhia' piirteitä pois
  - monilähetyksen toiminnat mukaan (IGMP)
  - isommat kentät IPv6-osoitteita varten

2601

1	Destination Unreachable
2	Packet too Big
3	Time Exceeded
4	Parameter Problem
5	Echo Request
6	Echo Reply

ICMPv6 -sanomat